

GROENVOEDERDROGERIJEN AFHANKELIJK VAN EUROPESE STEUN*Kees de Bont*

De Nederlandse groenvoederdrogerijen produceren jaarlijks uit gras en luzerne ongeveer 200.000 ton eiwitrijk voer ter waarde van circa 20 miljoen euro. Hiervoor wordt zo'n 20.000 ha landbouwgrond benut. Het kunstmatig gedroogde product kan concurreren met andere veevoerproducten door de bijdrage van de EU, die wordt uitbetaald aan de drogerijen. Deze steun bedraagt momenteel 68,38 euro per ton gedroogd product. De totale kosten van de drogerij bedragen 134 euro per ton gedroogd product. Ongeveer de helft van die kosten wordt dus gedekt door de EU-subsidie (tabel 1). Rekening houdend met de kosten, de subsidie en de opbrengstprijs, bedraagt de biedprijs van de drogerij voor vers gras ongeveer 24 euro (per ton gedroogd product) en die voor luzerne ongeveer 40 euro. Daarmee ontvangen de telers van de gewassen ook met de EU-subsidie nog geen volledige vergoeding voor hun teeltkosten.

De zwakke economische positie van de bedrijfstak blijkt ook uit het feit dat Nederland jaarlijks minder gedroogd voer produceert dan de maximumhoeveelheid die voor EU-subsidie in aanmerking komt. Die hoeveelheid bedraagt namelijk 285.000 ton per jaar. Overigens blijven vrijwel alle EU-landen onder de toegestane hoeveelheid, die in het begin van de jaren negentig is vastgesteld om de uitgaven van de EU te beperken. Alleen in Spanje wordt het nationale quotum ruim overschreden.

<i>Tabel 1 Kosten drogerij en biedprijs voor vers gras en luzerne in Nederland (in euro per ton gedroogd product, 2001)</i>		
Product	Gras	Luzerne
Kosten drogerij (excl. vers product)		
Brandstof voor het drogen	28	28
Elektriciteit voor malen en persen	12	12
Oogst- en vervoer	48	48
Afschrijvingen, onderhoud	22	22
Lonen, rente	24	24
	134	134
Totaal	134	134
EU-subsidie	68	68
	66	66
Kosten na aftrek EU-subsidie	66	66
Opbrengstprijs gedroogd product	90	105
	24	39
Maximale biedprijs voor vers product	24	39
Biedprijs in % van kostprijs vers product	43	58

Bron: Vereniging Nederlandse Groenvoederdrogerijen (VNG), bewerking LEI.

Perspectieven niet rooskleurig

De voor de hervorming van het EU-landbouwbeleid gepresenteerde voorstellen van de Europese Commissie om de directe steun aan de drogerijen fasegewijs af te bouwen, maken de perspectieven voor de bedrijfstak duidelijk ongunstiger. Volgens de voorstellen van januari 2003 zal de EU-bijdrage aan de drogerijen gedurende een overgangperiode van vier jaar eerst nog de helft van de huidige bijdrage zijn om vervolgens stapsgewijs te vervallen. De rest van de huidige subsidie zal rechtstreeks aan de boeren worden uitbetaald. Het wordt dan een onderdeel van het bedrag aan rechtstreekse betalingen dat de boeren gaan ontvangen. Deze betalingen worden dan ontkoppeld en onafhankelijk van de geteelde gewassen en de gehouden dieren. Het laten drogen van gras of luzerne is dan dus geen voorwaarde meer om het geld te krijgen. Dit kan er toe leiden dat boeren die nu nog gewassen laten drogen daar in de toekomst van gaan afzien. De ont koppeling van de steun is dus een duidelijke bedreiging voor de bedrijfstak.

Betekenis drogerijen

Het aantal drogerijen in Nederland is de afgelopen jaren verminderd en inmiddels teruggelopen tot acht. Deze bevinden zich voornamelijk in het Noordelijk deel van Nederland. Zij bieden werk aan ongeveer 300 mensen, grotendeels in de vorm van seizoenarbeid. Het drogen van voer is overigens niet alleen positief voor de voorziening van kwalitatief goed voer. Het kan een deel van het mengvoer vervangen. Bovendien is het gedroogde product veel gevraagd voor paarden; hiervoor vindt ook export plaats. De teelt van luzerne verbetert ook de structuur van de grond en draagt bij aan de verbreding van het bouwplan in enkele akkerbouwgebieden. Bovendien vergroot het drogen van voer de mogelijkheden voor de biologische landbouw; de biologische veehouderijbedrijven beschikken daarmee immers over kwalitatief goed eiwitrijk voer waarvan de herkomst duidelijk is. Dergelijke positieve punten kunnen tot gevolg hebben dat met de verandering in het Europese beleid nog een deel van de bedrijfstak kan worden voortgezet.